

Prego de la 63 edició a càrrec de Valentí Oviedo, director general del Gran Teatre del Liceu

Benvolgut regidor de Cultura,

Regidores i regidors del consistori,

Membres del Jurat del Concurs,

Mecenes i Patrocinadors,

President de la Fundació Tenor Viñas i del Gran Teatre del Liceu

Director artístic del Gran teatre del Liceu

Participants of the Contest

Miquel Lerín i

Apassionats i beilivers de l'òpera, la lírica i el cant que avui ens acompanyeu

Molt bona tarda, *good afternoon*,

Avui els parlaré d'un pastor d'ovelles nascut al poble de Moià, municipi situat a la Catalunya Central, entre Vic i Manresa.

Si no fos perquè la persona de qui els parlaré va néixer l'any 1863, i sobretot perquè ens trobem en l'acte solemne i institucional que dona el tret de sortida a la fase final de la seixanta-tresena edició del Concurs de Cant Tenor Viñas, algú de vostès podria pensar —tenint en compte que qui els parla és el director del Gran Teatre del Liceu— que m'estic referint a algun dels membres de la Fura dels Baus, molts d'ells també originaris de Moià.

Com poden veure, la Catalunya Central ha estat prolífica a l'hora de donar personalitats vinculades al teatre de la Rambla. Però no: òbviament, avui em vull centrar en el tenor **Francesc Viñas**.

D'origen humil, però amb mirada llarga, empenta i tenacitat, va decidir deixar l'ofici de pastor per provar sort a Barcelona. Hi va arribar a peu, i un cop aquí va començar a treballar en una fàbrica d'espelmes. Una de les seves tasques consistia a anar al Liceu a reposar totes les espelmes que il·luminaven la sala del Gran Teatre. Va ser en aquest moment quan va entrar en contacte amb la institució.

Aquelles espelmes no només il·luminaven el Liceu: també van il·luminar el seu futur.

Mentre, una a una, anava canviant les espelmes, Francesc Viñas quedava bocabadat, atent, enlluernat pel que passava en aquell escenari: aquelles veus

humanes transformades en art, bellesa i emoció. Ell volia ser allà dalt; i de capacitat vocal, com tothom sap, no li'n faltava.

I entre espelma i espelma, i entre nota i nota, el Liceu va descobrir un talent que calia polir, educar, formar i promoure. Aquí va tenir la seva primera oportunitat: va ser becat pel Conservatori del Liceu. Poc després, l'any 1888, coincidint amb la primera Exposició Universal de Barcelona, li arribaria la seva gran oportunitat: debutar a l'escenari del Liceu amb *Lohengrin* de Richard Wagner.

Continuaria la seva formació a Milà, i a partir d'aquí és de sobres coneguda la seva trajectòria: La Scala, el Regio de Torí, el San Carlo, el Covent Garden i, òbviament, casa seva, el Gran Teatre del Liceu.

En termes probabilístics, quina probabilitat hi havia que un humil pastor de Moià, nascut durant la segona meitat del segle XIX, acabés interpretant grans papers als principals coliseus operístics d'Europa? Realment, les probabilitats eren baixes.

Però com deia Ortega y Gasset, el camí vital d'una persona és la suma de vocació, circumstància i atzar.

La vocació era evident: de ben petit, i atesa la seva passió per la música, va aprendre a cantar i a tocar el clarinet a l'església parroquial del seu poble. La circumstància: la Barcelona d'aquella primera Exposició Universal, no només ciutat de prodigis, sinó també d'oportunitats, de descoberta de talent; una ciutat inquieta, generosa, humanista, valenta, amb olfacte cultural, il·lusionant, filantròpica i innovadora.

I l'atzar: ser al lloc adequat en el moment oportú.

El tenor Viñas, conscient de les oportunitats que se li van presentar —especialment en els seus inicis— però també coneixedor del paper que hi va jugar l'atzar, sempre va pensar a impulsar un concurs de cant que servís per posar les bases de futures carreres i oferís facilitats a joves cantants amb talent.

Calia passar de la casualitat a l'oportunitat.

Aquesta oportunitat havia de comptar amb unes bases sòlides i un context no tan atzarós com el que ell va viure. El concurs havia de tenir els mateixos ingredients que ell mateix s'havia trobat: un teatre que fos casa seva i que oferís oportunitats reals al guanyador; un conservatori de prestigi on formar-se; una ciutat alineada amb els valors del concurs; un jurat capaç de reconèixer el talent i detectar carreres de futur; i una societat civil filantròpica, capaç de valorar la cultura i el cant com a elements fonamentals per al creixement de les societats.

Aquests són els pilars amb què neix el Concurs Tenor Viñas.

Francesc Viñas, traspassat l'any 1933, no va veure mai fet realitat el seu somni. Ventura Gassol, conseller de Cultura de la Generalitat, en fou receptor, però la Guerra Civil i els durs anys de postguerra van ajornar la primera edició del concurs fins a l'any 1963, impulsada pel seu gendre, el doctor Vilardell, un humanista d'aquells que tant trobem a faltar avui dia, on ciència i art es donen la mà.

A partir de l'any 1966, la neta del tenor i un jove Miquel Lerín donarien l'impuls definitiu al concurs, que fins avui ha estat un exemple de suma d'esforços i de generositat col·lectiva, un concurs en què la col·laboració col·lectiva va molt més enllà de la implicació Público-privada.

El teatre com a escenari; la ciutat de Barcelona com a rerefons i aixopluc; el Conservatori, amb la seva disciplina i expertesa formativa; i el suport d'una societat civil amb més de trenta voluntaris, més de setanta Amics del Concurs; empreses com Puig o La Caixa; i els hereus del tenor Viñas, orgullosos del seu llegat. Tota aquesta societat civil que no només dona suport econòmic, sobretot són una mostra de Compromís, entusiasme, rigor i estima per la lírica.

Aquestes bases sòlides van permetre, per exemple, que cinquanta anys després d'aquell impuls decisiu del 1966, una jove soprano de Tivissa guanyés el concurs l'any 2016. Aquella soprano és **Sara Blanch**, de qui avui podrem gaudir en aquest Saló de Cent del seu enorme talent.

De la casualitat —Francesc Viñas— a l'oportunitat —Sara Blanch—. Aquella idea no només va donar fruits, sinó que ha crescut amb arrels sòlides.

El Gran Teatre del Liceu sempre ha donat suport al concurs. Provablement, que la seu de la final i el concert dels guanyadors amb la participació de l'orquestra sigui a la sala gran del teatre és el reflex més evident de la implicació del teatre. Però des dels seus inicis la complicitat del teatre va ser clau. Des de Sergi Pàmies, Lluís Portabella, Josep Maria Busquets, Jordi Maluquer, Josep Caminal, Rosa Cullerell, Joan Francesc Marco i Roger Guasch, i els directors artístics Anbel Hanselroth, Joan Matabosch, Christina Scheppelmann i Víctor Garcia de Gomar han estat Claus pel seu creixement i consolidació.

De fet, el Compromís del Liceu és tant important que el president de la Fundació Tenor Viñas, com sabeu, és el president de la Fundació del Gran teatre del Liceu, Salvador Alemany. I és que una bona governança, i en el cas del concurs ho és, formada pel Miquel Lerín, fundació Ferrer Salat, el Conservatori del Liceu, la fundació Puig, la família del Tenor Viñas, el president dels Amics del Tenor Viñas i la direcció general, és clau per dur a bon port els reptes de present i futur del concurs.

Però el concurs no hauria passat dels trenta participants de la primera edició als 712 d'aquesta, provinents de més de seixanta països, sense l'impuls internacional que va rebre durant els anys 2000. Seríem desagraïts si no reconeguéssim la

generositat del Teatro Real de Madrid, la Staatsoper de Berlín, el Metropolitan Opera de Nova York, La Scala de Milà, l'Òpera de París, la San Francisco Opera, el Covent Garden de Londres o el National Centre for the Performing Arts de Pequín, en renunciar a la possibilitat de fer cadascú el seu concurs i sumar-se al Concurs Tenor Viñas, reconeixent-lo com el concurs de cant líric impulsat per un teatre d'òpera més important del món.

En un món on tothom vol tenir el seu propi focus, per petit que sigui, en un món en què, com diu el meu pare “ todo el mundo va a lo suyo menos yo que voy a lo mío” tots aquests teatres han decidit, des de la generositat, convertir el Concurs Viñas en l'epicentre del futur talent de la lírica mundial. Un fet que reforça la idea que el Gran Teatre del Liceu és, continua sent, i vol continuar sent el teatre de les grans veus.

Potser sí que la vida és fruit de la vocació, la circumstància i l'atzar, però de la mà del Concurs Viñas procurem, any rere any, que l'atzar doni pas a circumstàncies que permetin que les vocacions esdevinguin realitat.

Sigueu benvinguts a la seixanta-tresena edició del Concurs Tenor Viñas.